Edukacja i popularyzacja w archiwach

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów archiwistyka, zarządzanie dokumentacją i infobrokerstwo **Specjalność** - **Jednostka organizacyjna** Instytut Historii i Archiwistyki **Poziom studiów** I stopnia **Forma studiów** studia stacjonarne **Profil studiów** ogólnoakademicki	**Cykl dydaktyczny** 2024/25 **Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Języki wykładowe** polski **Obligatoryjność** Obowiązkowy **Blok zajęciowy** Przedmioty ogólne/obligatoryjne

Koordynator zajęć	Hubert Mazur
Prowadzący zajęcia	Hubert Mazur

Okres Semestr 5	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie na ocenę **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Ćwiczenia audytoryjne: 30, Zaliczenie na ocenę	**Liczba punktów ECTS** 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest zapoznanie studentów/studentek z funkcją i działalnością edukacyjną archiwów, jej historią, adresatami, celami, formami i metodami, a także podstawowymi terminami. W czasie zajęć studenci/studentki nauczą się projektowania archiwalnych działań edukacyjnych kierowanych do różnych typów odbiorców i ich stosowania (wystawy, warsztaty, lekcje archiwalne, konkursy edukacyjne, gry miejskie).

Wymagania wstępne

Znajomość podstawowych pojęć w zakresie archiwistyki, wiedza na temat organizacji archiwów w Polsce oraz zadań i funkcji archiwów

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	Student/studentka zna cele, formy i odbiorców edukacji archiwalnej	K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_W07	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Poster, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Wejściówka
W2	Student/studentka zna historię prac publicznych archiwów i determinanty hamujące lub stymulujące rozwój edukacji w archiwach	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Poster, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Wejściówka
W3	Student/studentka zna podstawowe terminy z zakresu dydaktyki historii	K_W01, K_W06	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Poster, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Wejściówka
W4	Student/studentka zna i rozumie walory dydaktyczne działań edukacyjnych i popularyzatorskich w archiwach	K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Poster, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Wejściówka
W5	Student/studentka zna różne rodzaje wystaw, gier, konkursów i pozostałych form edukacyjnych i popularyzatorskich	K_W01, K_W02, K_W06	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Poster, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Wejściówka
Umiejętności:			
U1	Student/studentka umie dostosowywać formy edukacyjne do poszczególnych celów i odbiorców	K_U01, K_U06	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Poster, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Wejściówka
U2	Student/studentka potrafi projektować poszczególne formy edukacyjne, tworzyć scenariusze wystaw, lekcji archiwalnych, warsztatów, konkursów	K_U01, K_U02, K_U03, K_U06	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Poster, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Wejściówka
U3	Student/studentka umie rozróżniać działania edukacyjne od działań popularyzatorskich	K_U01	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Poster, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Wejściówka
Kompetencji społecznych:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	Student/studentka rozumie potrzebę uczestnictwa archiwów w życiu kulturalnym i edukacyjnym społeczeństwa	K_K01, K_K04	Projekt indywidualny, Projekt grupowy, Poster, Prezentacja, Aktywność, Udział w dyskusji, Wejściówka

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Zajęcia organizacyjne. Komu i dlaczego edukacja i popularyzacja w archiwach jest potrzebna? Historia działalności popularyzatorskiej i edukacyjnej	W1, W2, K1	Ćwiczenia audytoryjne
2.	Edukacja i popularyzacja archiwalna – pojęcia i zakres. Terminy: edukacja, popularyzacja, promocja, informacja, prace publiczne	W1, W2, W4, U1, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
3.	Odbiorcy, cele i formy działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej w archiwach	W1, W2, W4, U1, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
4.	Wystawy archiwalne – teoria i metodyka	W1, W4, W5, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
5.	Przygotowanie scenariusza wystawy archiwalnej	W1, W4, W5, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
6.	Przygotowanie wystawy archiwalnej	W1, W4, W5, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
7.	Podstawowe pojęcia z zakresu dydaktyki historii	W1, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
8.	Lekcje archiwalne – teoria i metodyka	W1, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
9.	Lekcje archiwalne – przygotowanie scenariusza	W1, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
10.	Konkursy edukacyjne – teoria i metodyka	W1, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
11.	Konkursy edukacyjne – przygotowanie scenariusza	W1, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
12.	Gry miejskie – teoria i metodyka	W1, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
13.	Gry miejskie – przygotowanie scenariusza	W1, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
14.	Pozostałe formy działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej w archiwach	W1, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne
15.	Kompetencje edukatora archiwalnego	W1, W2, W3, W4, W5, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia audytoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia audytoryjne	Wykład, Dyskusja, Ćwiczenia laboratoryjne, Projekt, Praca w grupie

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia audytoryjne	Sposób oceny: 1) obecność na zajęciach (10% oceny) 2) aktywność na zajęciach (30% oceny) 3) praca pisemna 1 (30% oceny) 4) praca pisemna 2 (30% oceny) Ocena dostateczna – student opanował w stopniu zadowalającym założone dla kursu efekty uczenia się. Ocena dobra – student spełnił kryteria oceny dostateczny, a ponad to wykazał się wiedzą wykraczająca poza podstawowy zakres literatury podstawowej i ponadprzeciętna aktywnością w dyskusji i pracach projektowych (pisemnych). Ocena bardzo dobra – student spełnił kryteria oceny dobry, a ponad to wykazał się znacznie poszerzoną wiedzą oraz zdolnością analizy i interpretacji źródeł w szerokim kontekście historycznym, jak też formułowaniem i prezentacją trafnych i autonomicznych sądów. W przypadku braku aktywności na zajęciach oraz nieterminowego wykonywania zadań możliwe jest zlecanie zadań dodatkowych.

Literatura

Obowiązkowa

1. Mazur Hubert, Historia na dotyk. Działalność edukacyjna polskich archiwów państwowych w zakresie współpracy ze szkołami (1919-2018), Kraków 2025;
2. Rosa Agnieszka, Funkcja edukacyjna archiwów, Warszawa 2012;
3. Mazur Hubert, Między archiwistyką a dydaktyką historii, czyli co archiwista o lekcjach archiwalnych wiedzieć powinien, [w:] Zatrzymać przeszłość, dogonić przyszłość. Pamiętnik VI Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, Wrocław 5-7 września 2012 r., red. W. Chorążyczewski, K. Stryjkowski, s. 523-536;
4. Mazur Hubert, Czy archiwum musi być nudne? Formy edukacji i popularyzacji wiedzy w polskich archiwach państwowych, [w:] Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego jako forma zachowania pamięci o przeszłości, „Historia, pamięć, tożsamość w edukacji humanistycznej", t. 6, red. B. Popiołek, U. Kicińska, A. Słaby, Kraków 2020;
5. Mazur Hubert, Edukacja archiwalna w Polsce – realna potrzeba czy przejściowa moda?, [w:] Archiwum jako „strażnik pamięci", „Historia, pamięć, tożsamość w edukacji humanistycznej", t. 4, red. B. Popiołek, A. Chłosta-Sikorska, A. Słaby, Kraków 2017, s. 19-32;
6. Mazur Hubert, Edukacja historyczna w archiwach, [w:] Dydaktyka historii. Nowe perspektywy, red. D. Konieczka-Śliwińska, Warszawa 2023, s. 237-252;
7. Chorąży Ewa, Konieczka-Śliwińska Danuta, Roszak Stanisław, Edukacja historyczna w szkole. Teoria i praktyka, Warszawa 2008;
8. Chyła Dariusz, Przygotowanie wystaw w Archiwum Państwowym w Toruniu, [w:] Educare necesse est – powrót do źródeł. Przykłady dobrych praktyk edukacyjnych, red. V. Urbaniak, Warszawa 2017, s. 103–112
9. Chyła Dariusz, Wystawa archiwalna jako środek dydaktyczny w nauczaniu historii na przykładzie doświadczeń Archiwum Państwowego w Toruniu, [w:] Educare necesse est – ale jak i dlaczego? Przykłady dobrych praktyk edukacyjnych, red. V. Urbaniak, Warszawa 2017, s. 105–113
10. Gry miejskie w działalności edukacyjnej archiwów, red. H. Mazur, A. Rosa, Kielce-Toruń 2017

Dodatkowa

1. Chyła Dariusz, Działalność wystawiennicza archiwów w Polsce północno-zachodniej w latach 2000-2010 z punktu widzenia muzealnictwa, „Archiwista Polski", r. XVI, 2010, nr 4 (60), s. 37-61;
2. Mazur Hubert, Rosa Agnieszka, Forum Edukatorów Archiwalnych – manifest założycielski, „Archiwista Polski", r. XIX, 2014, nr 4 (76), s. 7-10;
3. Mazur Hubert, Archiwum Państwowe w Kielcach – historia – zadania – zasób. Konspekt lekcji w liceum ogólnokształcącym, „Wiadomości Historyczne", LIV, 2011, nr 6, s. 25-27;
4. Mazur Hubert, Lekcja genealogiczna w archiwum państwowym, „Wiadomości Historyczne", 2019, nr 2, s. 34–38
5. Archiwum jako warsztat pracy nauczyciela historii. Scenariusze lekcji dla nauczycieli szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej, red. T. Stachurska-Maj, V. Urbaniak, Warszawa 2010;
6. Bez korzeni nie zakwitniesz – Warszawa moją małą ojczyzną. Scenariusze lekcji dla nauczycieli szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum, red. T. Stachurska-Maj, V. Urbaniak, Warszawa 2012;

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**
Ćwiczenia audytoryjne	30
Przygotowanie do zajęć	10
Przygotowanie projektu	15
Pozostałe godziny w kontakcie	5
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 60

Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut